

การจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนยพัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

สุธิรา พัดชา¹

รศ.ดร.ปรัชญา ชุมนานเสียว²

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนยพัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อรูปแบบการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา และปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนยพัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ เพื่อให้เข้าใจถึงรูปแบบการบริหารจัดการศูนยพัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ ตลอดจนการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนยกลาง มีการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนยพัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ บริหารจัดการโดยแบ่งตามกระบวนการบริหาร จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ยังพบว่าโครงสร้างของเทศบาลตำบลพลา แม้จะมีกองการศึกษา มีนักวิชาการศึกษา ที่ปฏิบัติงานและกำกับดูแลศูนยพัฒนาเด็กเล็กในสังกัด แต่ก็ยังขาดแคลนครูต่างชาติที่จะมาพัฒนาเด็กในด้านภาษาต่างประเทศ

คำสำคัญ : การจัดการศึกษา,ศูนยพัฒนาเด็กเล็ก,คุณภาพการศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญปี 2560 ได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาของเด็กโดยในมาตรา 54 ได้บัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้อง

¹นักศึกษาลัทธิธรรมมหาบัณฑิต (กลุ่มวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์

ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมวัย ประกอบกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน เพื่อให้เป็นคน เก่ง คนดี มีสุขภาพกายและใจที่ดี ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็น สำคัญ และจากการที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาเองนั้น ย่อมมี มาตรฐานการดำเนินงานและการบริหารจัดการที่แตกต่างกันด้านการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้าน การมีส่วนร่วม และด้านการสร้างภาคีเครือข่ายจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย จากความ หลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินแตกต่างกัน ตามภารกิจของหน่วยงาน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัด การศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำถามในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลตา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เป็นอย่างไร
2. การจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด เทศบาลตำบลพลตา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เป็นอย่างไร
3. ปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลตา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลตา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลตา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลตา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 รูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

1.2 การจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2.ด้านบุคลากร 3.ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5.ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน 6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.3 ปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลพลา และปลัดเทศบาลตำบลพลา

2.2 ผู้รับผิดชอบงานวิชาการ คือ หัวหน้าฝ่ายการบริหารการศึกษาเทศบาลตำบลพลา

2.3 ผู้ปฏิบัติงานประจำศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง คือ ครูผู้ดูแลเด็ก

3. ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลพลา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนเอื้ออาทร เทศบาลตำบลพลา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2563 ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
2. ทำให้ทราบถึงการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

ทบทวนวรรณกรรม

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการอื่นๆ ภายใต้อำเภอในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 มีคงมีความแตกต่างหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้าน การบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รวมถึงด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชน ล้วนเป็นภารกิจจัดการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มทรัพยากรที่มีคุณภาพ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ประกอบด้วย

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือ

ปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ เรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลา การจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปตามวัย แต่ละช่วงอายุสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็ก พร้อมทั้งจะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ตามที่ ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ เงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. มาตรฐานด้านบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยมีผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพ ในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม

3. มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และส่งเสริม พัฒนาการ เรียนรู้ ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัย แก่เด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพของเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไร้กังวล การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและ พัฒนาเด็กเล็ก การ

จัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ จะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและ ฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร หรือการปรับปรุงอาคาร สถานที่ เพื่อจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับ การอบรมเลี้ยงดูและได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์ รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุขและมีคุณภาพ แบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น และส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคม

5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทาง สังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและ ชุมชนท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน

6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย

อย่าง ครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ให้มีการบริการจัดการ การศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและ ผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดของบรูเนอร์ว่า (อ้างถึงใน หยาดอรุณ ชาติสมบุญ: 2556. สื่อออนไลน์) การศึกษาว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า เด็กทุกระดับชั้นมีการพัฒนาสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาใดก็ได้ ถ้ามีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก การเรียนตามแนวคิดของบรูเนอร์ แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

4.1 ชั้นการเรียนรู้ด้วยการกระทำ เป็นชั้นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสาทสัมผัส ดูตัวอย่างและการทำตาม ตั้งแต่ช่วง แรกเกิดจนถึง 2 ปี เช่น เด็กเล็กนอนในเปลและเขย่ากระดิ่ง ขณะที่เขย่ากระดิ่งบังเอิญกระดิ่งตกข้างเปล เด็กจะหยุดชนิดหนึ่งแล้วยกมือขึ้นดูเด็กทำท่าทางประหลาดใจ และเขย่ามือเล่นต่อโดยไม่มีกระดิ่ง เพราะเด็กคิดว่ามือคือกระดิ่ง กระดิ่งแทนประสบการณ์ด้วยการกระทำ ชั้นนี้ตรงกับขั้น sensory ของพิวาเจต์

4.2 ชั้นการเรียนรู้ด้วยการลองดูและจินตนาการ เป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้ในการมองเห็น และใช้ประสาทสัมผัสต่างๆจากตัวอย่างของพิวาเจต์ คือ เมื่อเด็กอายุมากขึ้น 2-3 เดือน ทำของเล่นตกข้างเปล เด็กมองหาของเล่น ถ้าผู้ใหญ่แก้มองหยิบเอาไปเด็กจะร้องไห้ กล่าวได้ว่าเด็กมองหาของเล่นและร้องไห้ หงุดหงิด เมื่อไม่พบของ

4.3 ชั้นการเรียนรู้โดยการใช้สัญลักษณ์ เป็นขั้นที่เด็กสามารถเข้าใจการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมต่างๆได้ เป็นการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจ เด็กสามารถคิดหาเหตุผล และในที่สุดจะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือคือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสามารถเข้าถึงความรู้ ข้อมูลและทัศนคติต่าง ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์กำหนดเป็นคำถามปลายเปิด ให้อิสระในการตอบคำถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยสามารถสรุปรูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ได้ว่า มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และให้ความสำคัญกับรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เด็กเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานทุกรูปแบบเพื่อพัฒนาเด็กในพื้นที่ให้เติบโตสมวัย ประกอบด้วย 6 องค์กรประกอบ 1) ขอบข่ายงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กระบวนการบริหาร การมีส่วนร่วมของชุมชน และการทำงานเป็นทีม 2) พัฒนาศักยภาพผู้เรียน ให้มีพัฒนาการที่สมวัย ในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา 3) กลไกการดำเนินการ ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกลุ่มองค์กรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) การบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และ ด้านการมีส่วนร่วมและ การสนับสนุนจากชุมชน 5) การประเมินผล คุณภาพภายในสถานศึกษา 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งครูผู้ดูแลเด็ก มีความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงาน

การจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ประกอบด้วย 6 ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงาน ที่มีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด เพื่อให้มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารงบประมาณ 2) ด้านบุคลากร ซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษา จึงมีนโยบายให้บุคลากรในสังกัดไปอบรม สัมมนา เพิ่มทักษะความรู้ อยู่อย่างต่อเนื่อง การจะพัฒนา การศึกษาต้องเริ่มจากการพัฒนาคนเป็นอันดับ 3) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลพลา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลพลา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนเอื้ออาทร เทศบาลตำบลพลา มีความที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย โดยอาคารเรียนเป็นแบบชั้นเดียว และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่นๆ ของเด็ก 4) ด้านงานวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเด็กปฐมวัย โดยให้การสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการ

เรียนรู้ให้เด็กเล็ก อายุ 2-4 ปี ที่มีภูมิลาเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพลลา ได้ตามศักยภาพ โดยให้เด็กเล็กมีการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และส่งเสริมวินัยเชิงบวก ให้เหมาะสมตามวัย และการเรียนแบบพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า หรือที่เรียกว่า EF 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เทศบาลตำบลพลลา มีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ร่วมกับชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นระยะ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ให้มีความต่อเนื่อง 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เทศบาลตำบลพลลา มีการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการสร้างเครือข่ายเริ่มตั้งแต่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริม การสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

ปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่าขาดแคลนบุคลากรด้านภาษาหรือครูต่างชาติ ที่จะเข้ามาเสริมทักษะด้านภาษาในการพัฒนาเด็ก

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับทฤษฎีการศึกษา รูปแบบการศึกษาเป็นขบวนการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นกระบวนการหาความรู้และประสบการณ์ทุกอย่างที่ได้รับตั้งแต่วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว

การจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารงานเทศบาลตำบลพลลา สอดคล้องมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ระบุว่า การบริหารงานอย่างเป็นระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพสำหรับคนในท้องถิ่นเพื่อให้สามารถบูรณาการการดำเนินชีวิตได้

ด้านบุคลากร สอดคล้องมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ ต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร

สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรงถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็ก

ด้านงานวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรเด็กสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ เจอร์ลอม บรูเนอร์ เชื่อว่า เด็กทุกระดับชั้นมีการพัฒนา สามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาใดก็ได้ ถ้ามีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น 1) ชั้นการเรียนรู้ด้วยการกระทำ 2) ชั้นการเรียนรู้ด้วยการลองและจินตนาการ 3) ชั้นการเรียนรู้โดยการใช้สัญลักษณ์

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และ ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพ

ปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีปัญหาด้านบุคลากร แม้จะมีกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติงานภายใต้การดำเนินงานของสำนักปลัด ทำให้การจัดการศึกษามีความคล่องตัว แต่ก็ยังขาดแคลนครูต่างชาติที่จะมาพัฒนาเด็กในด้านภาษา

บทสรุป

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ต้องดำเนินการตามรูปแบบ มีการบริหารงาน การพัฒนาด้านบุคลากร อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย งานวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร การมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งล้วนแต่สอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถวัดได้ด้วยพัฒนาการของเด็กที่เติบโตสมวัยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตลอดจนสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ ว่าถูกสุขลักษณะหรือไม่ การเริ่มต้นของพัฒนาการเด็กเล็กจึงมี

ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปลูกฝังให้ครบทุกด้าน เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังจดจำเรามากจะเปรียบเด็กเหมือนผ้าขาว อยากรให้เป็นสีอะไรก็ใส่สีนั้น ดังนั้น ถ้าอยากรให้เด็กเติบโตสมวัย มีคุณภาพ และเป็นทรัพยากรที่มีค่าต่อไป ในส่วนของการขาดแคลนบุคลากรด้านภาษา ผู้ให้ข้อมูลเสนอแนวทางในการดำเนินการผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบการจ้างครูต่างชาติ เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปอย่างเหมาะสมก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และพัฒนาเด็กๆต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนาการศึกษาตลอดจนกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. ควรให้บุคลากรครูอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะอยู่เสมอ โดยการหมุนเวียนสับเปลี่ยนกัน เพื่อที่จะได้รับความรู้ และทักษะ นำมาพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภาพรวมหรือหลาย ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

กมลลักษณ์ หน่อคำ (2556).แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีส่วนร่วม ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน .

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย (2559) มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค้นเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563 จาก http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2017/4/2199_5930.pdf

กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข. คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
(Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM).

กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด , 2560

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.

กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เกษม พงษ์เดช (2558) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก :องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จันทิมา จันท์สุวรรณ (2558).การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล.มหาวิทยาลัยศิลปากร
ทิสนา แคมมณี (2553) .ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการ เรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ

เทศบาลตำบลพลา .ประวัติความเป็นมา. ค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2563

จาก <http://www.pala.go.th/>

ปรีศนี เจริญใจ(2551) .การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน
ตำบลเทพเสด็จ อำเภอตอยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 สืบค้นเมื่อ
วันที่ 12 ตุลาคม 2563 จาก [https://www.bic.moe.go.th/images/stories/
5Porobor._2542pdf.pdf](https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor._2542pdf.pdf)

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (2562) สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2563

จาก[http://www.dla.go.th/upload/document/type2/2019/3/21360_2_1551
673939396.pdf?time=1551728509860](http://www.dla.go.th/upload/document/type2/2019/3/21360_2_1551673939396.pdf?time=1551728509860)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2563

จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>

รุ่ง แก้วแดง, ปฏิวัติการศึกษาไทย, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2540), หน้า 60-79.

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ (2545).หลักการจัดการศึกษา .ค้นเมื่อวันที่ 27

ตุลาคม 2563 จาก <http://suthep.crru.ac.th/book6/1.pdf>

สมใจ พรหมทองบุญ.(2559). ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 . กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด . 2560 สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2563 จาก<http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย (3-5 ปี): แนวแนะสำหรับผู้ดูแลเด็กครูและอาจารย์, กรุงเทพฯ: บริษัท แพลนฟอร์คิตส์ จำกัด , 2555. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2563 จาก <http://www.onego.th/index.php/book/BookView/423>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย (0-3ปี): แนวแนะสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองผู้ดูแลเด็ก, กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวาน จำกัด, 2553

Mrs.Sawetaporn TANWANCHAROEN (2015) ทฤษฎีการเรียนรู้ ค้นเมื่อ 1 กันยายน 2563 จาก <https://sites.google.com/site/sawetaporn17/assignments/thvstihlaksutr>